

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

POCU 784/6/24/139602 Didact Acces

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

Sesiune de consiliere și orientare pentru dezvoltarea de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate, în vederea sprijinirii copiilor din județul Brăila cu părinți plecați în străinătate

Activitatea 5.1. Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate

Tema: Educația interculturală privind bunele practici de management educațional pentru asigurarea calității educației prin dezvoltarea parteneriatului școală – familie – comunitate, și aplicabile la nivelul elevilor din județul Brăila ai căror părinți sunt plecați în străinătate

Expert Raluca-Violeta Marica
26 iulie 2023

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Proiectul DidactAcces – POCU/784/6/24/139602 are ca principal obiectiv acordarea de suport educațional pentru disciplinele matematică, informatică și sprijin psiho-social pentru 270 preșcolari și elevi din județul Brăila, din care minimum 28 aparținând minorității rrom și minimum 44 din mediul rural care au cel puțin un părinte plecat în străinătate în ultimele șase luni. De asemenea, în cadrul proiectului se vor oferi servicii de consiliere socială și servicii de dezvoltare parentală pentru minimum 200 de reprezentanți ai copiilor din grupul țintă (părinți/tutori/persoane) care au în grijă copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate.

Activitatea 5.1. *Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate* are rolul de a crea o structură consultativă comunitară pentru a contribui la nivelul județului Brăila la o mai bună identificare, protecție și monitorizare a copiilor având părinți plecați în străinătate, precum și în scopul asigurării sustenabilității din perspectiva instituțională și/sau financiară.

Vom aborda câteva aspecte legate de Educația interculturală privind bunele practici de management educațional pentru asigurarea calității educației prin dezvoltarea parteneriatului școală – familie – comunitate, și aplicabile la nivelul elevilor din județul Brăila ai căror părinți sunt plecați în străinătate.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE ÎNĂLȚĂRE
A NIVELULUI ÎNȘĂCĂȘII ȘI AL CULTURII

INSPECTORATUL ȘCOLAR
DE CALITATE ÎN ÎNȘĂCĂȘIE
Județul Brăila

DidactAcces
POCU/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

1. Educația interculturală - definirea conceputului

Educația interculturală reprezintă o nouă dimensiune a educației contemporane. Societatea actuală prefigurează o intensificare a schimbărilor și transformărilor în toate domeniile, inclusiv cel educațional. Educația interculturală este educația relațiilor interpersonale, care implică membrii unor culturi diferite. Scopul acestui tip de educație este de a facilita relațiile interculturale, de a contribui la formarea și intensificarea atitudinii de toleranță, de acceptare a celuilalt. Diferențele în raport cu celălalt vizează mai multe domenii: limbă, religie, practici sociale, de relaționare, vestimentare, alimentare, de petrecere a timpului liber, tradiții etc.. În funcție de acestea individul, în interacțiune cu cel diferit de el, poate să aibă un ansamblu de reacții complexe de natură cognitivă, afectivă, comportamentală. Aceste reacții pot fi de acceptare sau de negare.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

Pocn/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Conceptul de competență interculturală vizează ansamblu de cunoștințe, abilități, aptitudini și comportamente, care îmbinate armonios și complementar permit rezolvarea adecvată a unor situații de interacțiune interculturală. Valorile incluse în finalitățile educației interculturale nu se pot realiza de la sine. Deschiderea față de celălalt, acceptarea acestuia, toleranța nu sunt înnăscute, ci se construiesc în personalitate prin demersuri educaționale sistematice. Din perspectiva cultivării și promovării acestor valori, rolul școlii este deosebit de important în transformarea acestor diferențe într-o șansă a dezvoltării personale și a comunității și de aici diminuarea lor ca sursă de prejudecăți, tensiuni și disconfort. Școala este chemată să ofere prin intermediul educației interculturale un model al conviețuirii pașnice și constructive într-o societate în care locuiesc împreună membrii mai multor grupuri etnice.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Pentru copiii și tinerii aparținând grupurilor majoritare, scopurile educației interculturale sunt:

- Să înțeleagă că trăiesc într-o lume interdependentă, a diversității
- Să înțeleagă cum funcționează rasismul, intoleranța și xenofobia
- Să poată gândi depășind prejudecățile și stereotipurile negative
- Să își dezvolte gândirea critică precum și gândirea care să le permită să evalueze în mod pozitiv diferențele și diversitatea
  - Să își dezvolte o atitudine și un comportament pozitiv față de oameni din alte societăți sau alte culturi
  - Să își dezvolte un sentiment de solidaritate cu persoanele din alte culturi, precum și dorința de a-și exprima solidaritatea prin acțiune.

Pentru copiii și tinerii aparținând grupurilor minoritare, scopurile educației interculturale includ pe cele menționate mai sus, plus scopul de a învăța cum să reacționeze cu societatea majoritară și cu alte culturi și cum să aibă încredere în propria lor identitate culturală și să se simtă în siguranță.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
0241/73416124/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

2. Sugestii pentru dezvoltarea unui program de educație interculturală

Dacă aveți în clasă copii aparținând unor culturi diferite sau cadre didactice în școala dumneavoastră care aparțin altor culturi, înseamnă că aveți deja unele resurse proprii pentru educația interculturală. De asemenea, părinții și bunicii pot constitui resurse excelente pentru aceste activități și vor fi recunoscători dacă le veți cere să vină la școală să spună povești originale, să își demonstreze abilitățile și meseriile. Repertoriul strategiilor și a mijloacelor aflate la dispoziția profesorului dispus să practice o pedagogie interculturală este deosebit de variat, incluzând elemente ca:

- Îmbogățirea lecțiilor cu date și informații despre cultura și istoria diverselor comunități, care constituie prezentul unei anumite societăți, insistându-se pe dimensiunile de convergență ale acestora;
- Utilizarea comparațiilor în descrierea și analizarea diverselor culturi, etnii sau religii, facilitând cunoașterea și aprecierea de către elevi a similitudinilor și diferențelor constatate; prezentarea identității etnice, rasiale sau religioase a unor personalități remarcabile din cultura națională și universală;

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

- Facilitarea producerii unor relații interpersonale pozitive între elevi și alte persoane de etnii, rase sau religii diferite
- Încurajarea elevilor în a pune întrebări despre problematica raporturilor dintre diverse culturi și dezvoltarea abilității de a înțelege și interpreta corect eventualele divergențe dintre acestea;
- Ajutarea elevilor în a înțelege procesul genezei stereotipiilor și cultivarea mândriei personale pentru apartenența la o anumită cultură, concomitent cu dezvoltarea respectului pentru alte culturi;
- Extinderea cunoștințelor elevilor cu privire la istoria, cultura și valorile comunităților minoritare prin prezentarea unor filme artistice sau documentare, a unor opere de artă sau a unor creații literare, care prezintă valențe instructiv-formative de tip intercultural.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

Docu/784/6/24/139602

Pentru dezvoltarea unui program de educație interculturală în școala dumneavoastră, puteți derula următoarele acțiuni:

- elaborarea ofertei curriculare a școlii, centrată pe educația interculturală
- realizarea de proiecte privind educația interculturală, pe teme negociate între elevi și profesor (de exemplu „Diversitate și cetățenie activă”, „Tinerii împotriva intoleranței”);
- celebrarea „Zilei drepturilor copilului” (20 noiembrie), a „Zilei drepturilor omului” (10 decembrie), a „Zilei internaționale a toleranței” (16 noiembrie), a „Zilei Minorităților Naționale” (18 decembrie) prin concursuri, expoziții, postere, dezbateri sau prin realizarea de portofolii pe teme specifice educației interculturale.
- realizarea unui portofoliu de educație interculturală pe teme ca: „Toleranță versus intoleranță în societatea contemporană”, „Identitate, diferență și cetățenie activă”, „Împreună în diversitate”/„Unitate în diversitate.”

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

- proiecte educaționale ce presupun schimburi interculturale între școli
- partenere;
- vizionări de filme și prezentări ppt;
- elaborarea unor albume tematice;
- realizarea de excursii tematice cu participarea la evenimente culturale și sărbători locale.

Misiunea educatorilor este de a cultiva respectul pentru diversitate, toleranță, spiritul de solidaritate, de a le forma conduite și atitudini interculturale de tipul:

- deschiderea spre altul, spre străin, spre neobișnuit
- aptitudinea de a percepe ceea ce ne este străin
- acceptarea celuilalt ca fiind altul
- atitudinea favorabilă de a experimenta
- alungarea fricii față de altul
- capacitatea de a pune în discuție propriile norme
- performanța de a cuceri identități mai largi (de european, de cetățean al lumii).

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

Docu/784/6/24/139602

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Școala interculturală reprezintă un spațiu pătruns de diversitate și de modalități adecvate de respectare a acesteia. Un portret al școlii interculturale ar putea include:

- școala interculturală reprezintă un spațiu al comunicării și al respectului față de cei diferiți; toți elevii sunt valorizați și stimulați să își dezvolte propriul potențial, au oportunități egale de învățare, sunt favorizate interacțiunile între copii, schimbul cultural, munca în echipă.
- cultura școlii este favorabilă promovării diversității; principiul respectului pentru diferențe sau cel al egalității șanselor fundamentează toate acțiunile și interacțiunile din școală.
- cadrele didactice promovează dialogurile interculturale în interiorul clasei; prin valorificarea specificității fiecărui elev și gestionează adecvat diferențele culturale dintre medii.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

- În școală se desfășoară activități școlare și extrașcolare care solicită adecvat toate categoriile de elevi, care țin cont de specificul acestora, de resursele culturale pe care aceștia le pot aduce în spațiul școlii, din comunitatea din care fac parte.
- mediul de învățare al școlii stimulează dezvoltarea și participarea adecvată la viața școlară a fiecărui elev, indiferent de apartenența sa culturală; în școală funcționează clase multiculturale, echilibrat structurate și nicidecum segregate pe criterii etnice.
- În spațiul clasei sunt organizate grupuri mixte din punct de vedere cultural, fără separarea elevilor minoritari în spatele clasei sau în poziții dezavantajoase.
- școala este a tuturor elevilor și a întregii comunități.

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Educația interculturală se desfășoară atât în cadrul activităților extracurriculare, cât și în cadrul activităților extrașcolare. Activitățile extracurriculare nu intră în domeniul curriculumului oficial dar au finalități menite să susțină în mod direct dezvoltarea competențelor promovate prin programele școlare; au caracter complementar activităților de învățare realizate la clasă, urmăresc lărgirea și adâncirea informației și cultivă interesul pentru diferite domenii de cunoaștere. Astfel de activități funcționează, în general, cu rol de „curriculum suplimentar”.

Activitățile extrașcolare sunt activitățile care intră în sfera educației nonformale, la care pot participa elevii în afara programului școlii. Acestea au scopuri variate: interacțiune socială, leadership, recreere și educație pentru sănătate, autodisciplină și creștere a încrederii în sine.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

ISJ
BRĂILA
INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

Docu/784/6/24/139602

Caracteristici de bază ale activităților extrașcolare:

- cuprind activitățile care sunt organizate de școli și se derulează în incinta acestora sau în afara școlii;
- au rol complementar activităților formale ale școlii și se centrează pe activități ce vizează dezvoltarea în ansamblu a personalității elevilor;
- țin de ansamblul școală – comunitate – familie atât din perspectiva actorilor implicați, cât și a tipurilor de acțiuni derulate;
- oferă elevilor posibilități de exprimare a identității personale și de dezvoltare plenară a activității acestora

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Tipurile de activități care pot fi organizate în cadrul programelor educative, pot include, fără a se limita la acestea:

- activități culturale;
- activități tehnico-științifice;
- activități sportive;
- activități de educație pentru cetățenie democratică, pentru promovarea valorilor umane (inclusiv voluntariat, caritate, implicare activă în societate, responsabilitate socială, relații și comunicare etc.);
- activități de educație pentru sănătate și stil de viață sănătos (inclusiv referitoare la dependența de calculator, siguranță pe internet etc.);
- activități de educație ecologică și de protecție a mediului (inclusiv colectare selectivă, economisirea energiei, energie alternativă etc.);
- activități de educație rutieră etc.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BRĂILA

DidactAcces
Docu/784/6/24/139602

Aceste activități se vor organiza sub diferite forme, ca de exemplu:

- ateliere de teatru, dans, muzică, arte plastice;
- competiții organizate la nivelul școlii, al grupurilor de școli, al localității;
- mese rotunde, dezbateri;
- activități de voluntariat sau de interes comunitar;
- campanii antitutun/antialcool/antipoluare/de prevenire a delincvenței juvenile/de prevenire a traficului de persoane etc.;
- proiecte comunitare, de responsabilitate socială;
- educație de la egal la egal (peer-education);
- schimburi de experiență;
- vizite de studii;
- excursii
- tabere/școli de creație;
- parteneriate educaționale și tematice la nivel de unități de învățământ, pentru dezvoltarea aptitudinilor pentru lucrul în echipă și în proiecte.

FOCUS GRUP PE TEMA INTERCULTURALITĂȚII:

1. CE AȚI ÎNVĂȚAT DESPRE VOI ÎNȘIVĂ? V-A FOST GREU SĂ DETERMINAȚI CARE SUNT CELE MAI IMPORTANTE ASPECTE ALE PROPRIEI IDENTITĂȚII?
2. CARE RĂSPUNSURI ALE COLEGILOR V-AU SURPRINS? DE CE? AȚI AVUT MAI MULTE SAU MAI PUȚINE ELEMENTE ÎN COMUN DECÂT V-AȚI AȘTEPTAT?
3. CE PĂRERE AVEȚI DESPRE DIVERSITATEA DIN GRUP? CONSIDERAȚI CĂ DIVERSITATEA FACE GRUPUL MAI INTERESANT?

4. AU EXISTAT ASPECTE ALE IDENTITĂȚII ALTOR PERSOANE FAȚĂ DE CARE V-AȚI SIMȚIT TENTAȚI SĂ REACȚIONAȚI? CUM SE FORMEAZĂ IDENTITATEA? CARE DINTRE ASPECTE SUNT CONSTITUITE DE SOCIETATE ȘI CARE SUNT ÎNNĂSCUTE ȘI STABILE?
5. CÂT DE MULT SUNT JUDECAȚI OAMENII ÎN BAZA IDENTITĂȚII LOR ȘI CÂT ÎN FUNCȚIE DE GRUPUL CĂRUIA ÎI APARTIN?
6. CUM VĂ SIMȚIȚI AVÂND LIBERTATEA DE A VĂ ALEGE PROPRIA IDENTITATE? CARE SUNT IMPLICAȚIILE PENTRU VOI ÎNȘIVĂ ȘI PENTRU SOCIETATE ȘI ÎNSPECIAL PENTRU DREPTURILE OMULUI REFERITOARE LA EGALITATE ȘI RESPECT?
7. CUM CREDEȚI, CU UN GRUP DIVERS ESTE MAI DIFICIL DE INTERACȚIONAT? DE CE?

FIȘA „CHESTIONAR”/INTERCULTURALITATE:

- 1) CUNOAȘTEȚI CÂNTECE DIN ALTĂ ȚARĂ? CE FEL DE MUZICĂ DIN ALTĂ ȚARĂ VĂ PLACE?
- 2) CUNOAȘTEȚI CAREVA TRADIȚII SPECIFICE DIN ALTE CULTURI? DESCRIEȚI-LE.
- 3) AȚI GUSTAT BUCATE DIN ALTE ȚĂRI? CE AȚI AVUT POSIBILITATEA SĂ GUSTAȚI? V-A PLĂCUT?
- 4) PURTAȚI HAINE SAU BIJUTERII SPECIFICE ALTOR CULTURI? DESCRIEȚI-LE – MATERIALUL, CULORILE ETC.
- 5) AVEȚI PRIETENI ÎN ALTE ȚĂRI? SPUNEȚI DE UNDE SUNT, CUM AȚI FĂCUT CUNOȘTINȚA ȘI DESCRIEȚI RELAȚIILE DINTRE VOI.

VĂ MULȚUMESC!